

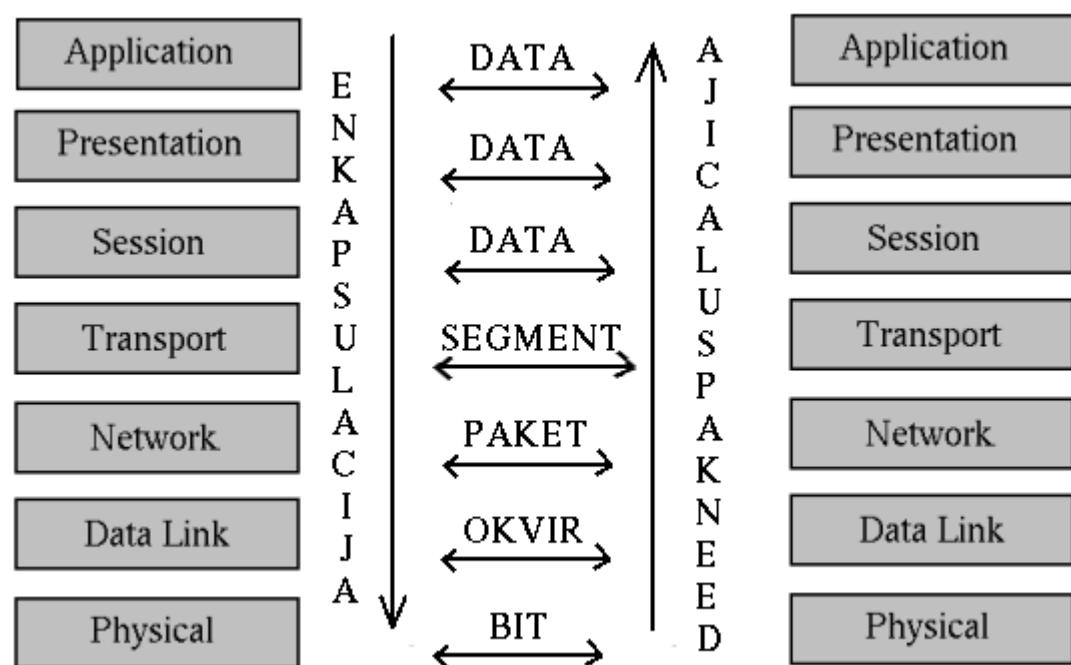
# Primjena elektroničkih računala

## Računalne mreže

dr. sc. Hrvoje Kalinić



# Računalne mreže



# Računalne mreže

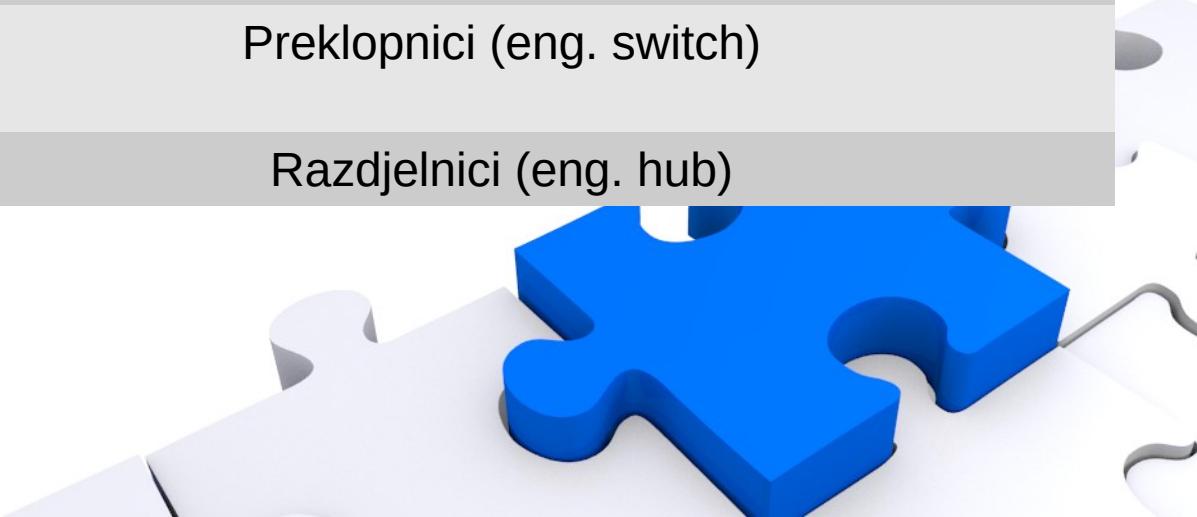
	OSI sloj	Uloga
7. Podatci	Aplikacijski	Sučelje mrežne aplikacije, prevodi mrežni proces u aplikaciju
6. Podatci	Prezentacijski	Prikaz podataka, enkripcija i dekripcija, pretvara strojno ovisnu reprezentaciju podataka u strojno neovisnu
5. Podatci	Sesijski (pregovarački)	Ustavlja komunikaciju među hostovima (domaćinima), upravlja međuaplikacijskim dijalogom (sesijama)
4. Segmenti	Transportni	Osigurava pouzdana dostavu segmenata među čvorovima mreže
3. Paketi / Datagrami	Mrežni	Adresiranje, usmjeravanje (routing) i dostava (ne nužno pouzdana) datagrama do čvorova mreže
2. Okvir / Bit	Podatkovni	Osigurava pouzdan prijenos informacije između dviju točaka (point-to-point connection)
1. Bit	Fizički	Osigurava vezu između točaka (point-to-point)

# Računalne mreže

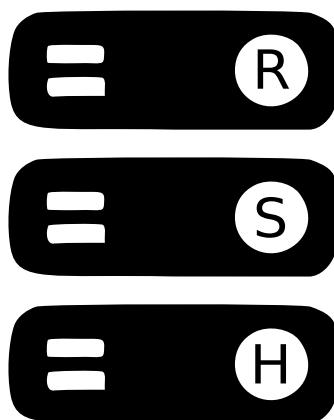
OSI sloj	Protokol
7. Aplikacijski sloj	HTTP, SMTP, SNMP, FTP, Telnet, SIP, SSH, NFS, RTSP, XMPP, Whois, POP, IMAP, DNS, rsync, IRC... XDR, (SMB, NFS, CIFS), (ASN.1), AFP, NCP, MIME, TSL, SSL...
6. Prezentacijski sloj	
5. Sloj sesije	ISO 8327 / CCITT X.225, TLS, SSH, RPC, NetBIOS, ASP, Winsock, BSD sockets, 9P...
4. Transportni sloj	TCP, UDP, RTP, SCTP, SPX, ATP
3. Mrežni sloj	IP, ICMP, IGMP, BGP, OSPF, RIP, IGRP, EIGRP, ARP, ATM, RARP, X.25
2. Podatkovni sloj (sloj veze)	Ethernet, Token ring, HDLC, Frame relay, 802.11 WiFi, FDDI, PPP
1. Fizički sloj	RS-232, IEEE 1394 interface (firewire), 802.11 Wi-Fi, bluetooth ili USB (fizički), DSL... Bakrene žice, svjetlovodi, bezžični prijenos...

# Računalne mreže

	OSI sloj	Sučelje
7.	Aplikacijski	Čovjek (aplikacija)
6.	Prezentacijski	Operacijski sustav (OS)
5.	Pregovarački	Međuračunalna komunikacija (sesija)
4.	Transportni	Dial-up modemi
3.	Mrežni	Usmjerivači (eng. router)
2.	Podatkovni	Preklopniči (eng. switch)
1.	Fizički	Razdjelnici (eng. hub)



# Računalne mreže



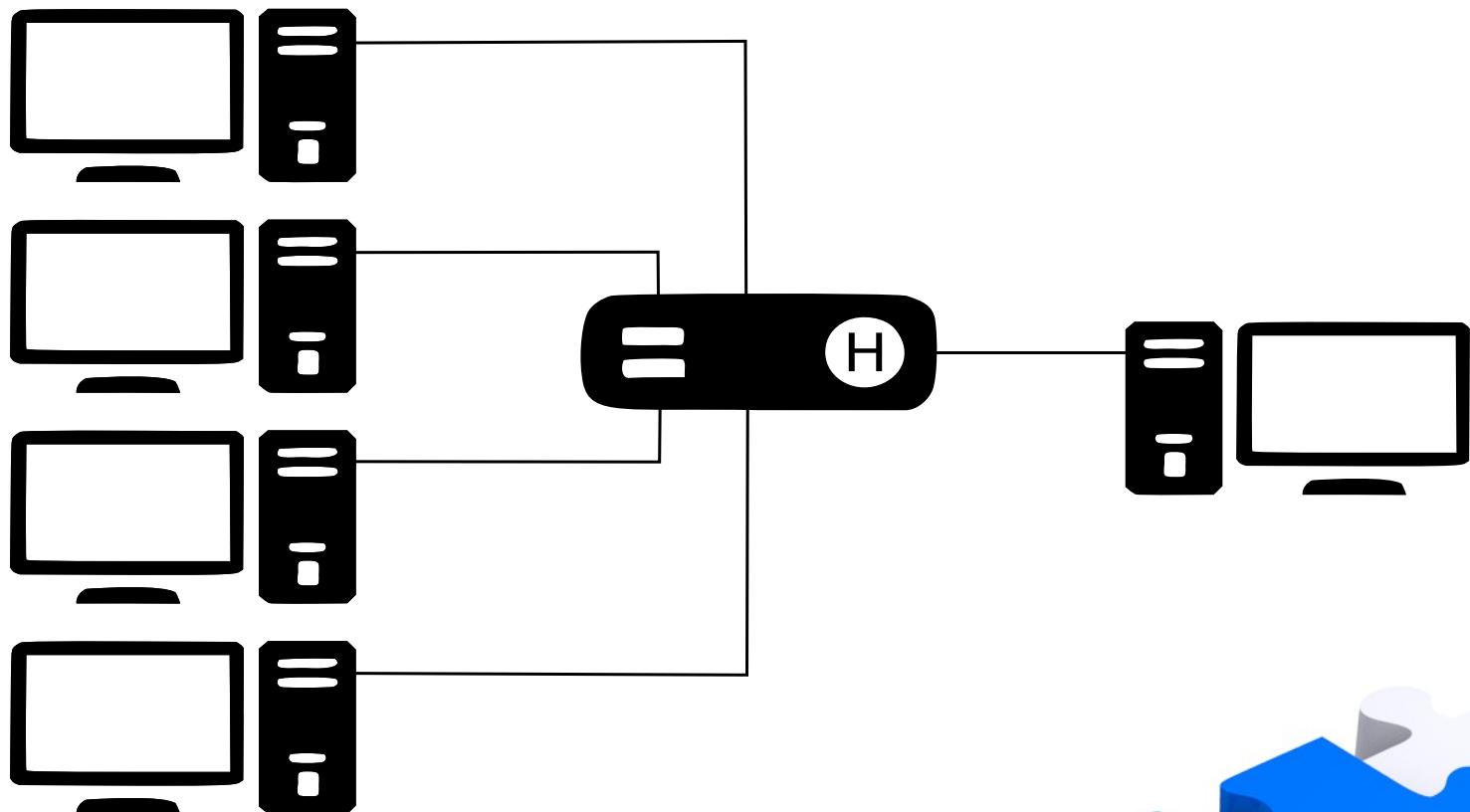
IP  
10.1.21.3

MAC  
00-01-23-45-67-D1

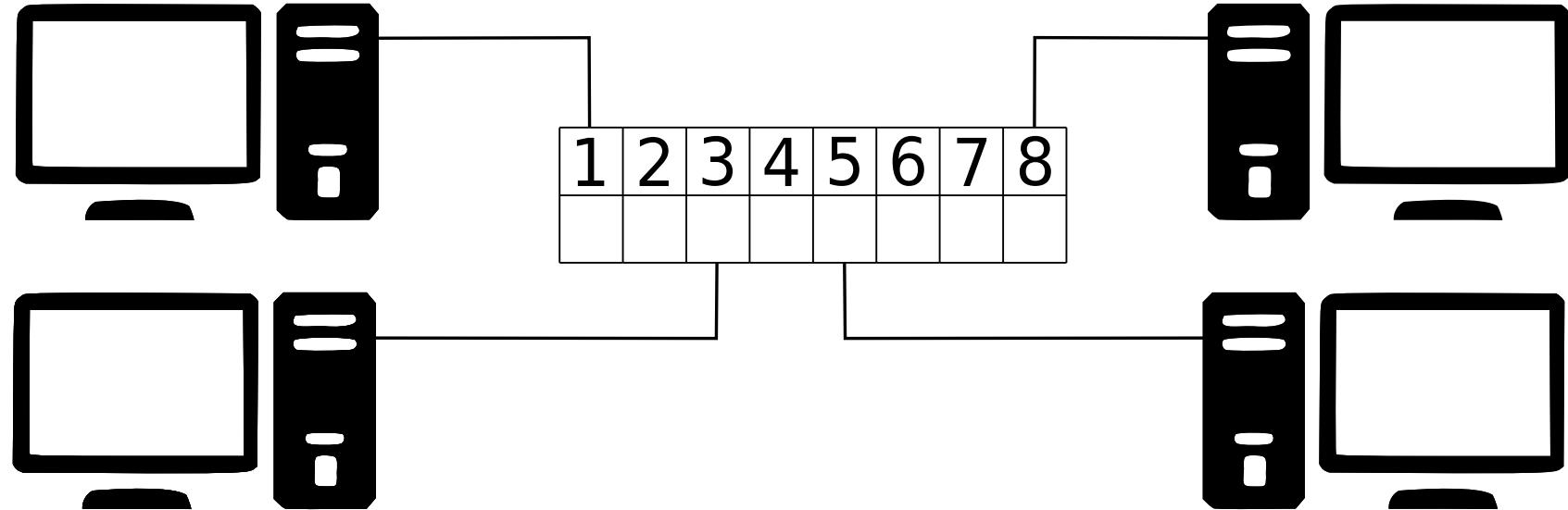
1000101100111...



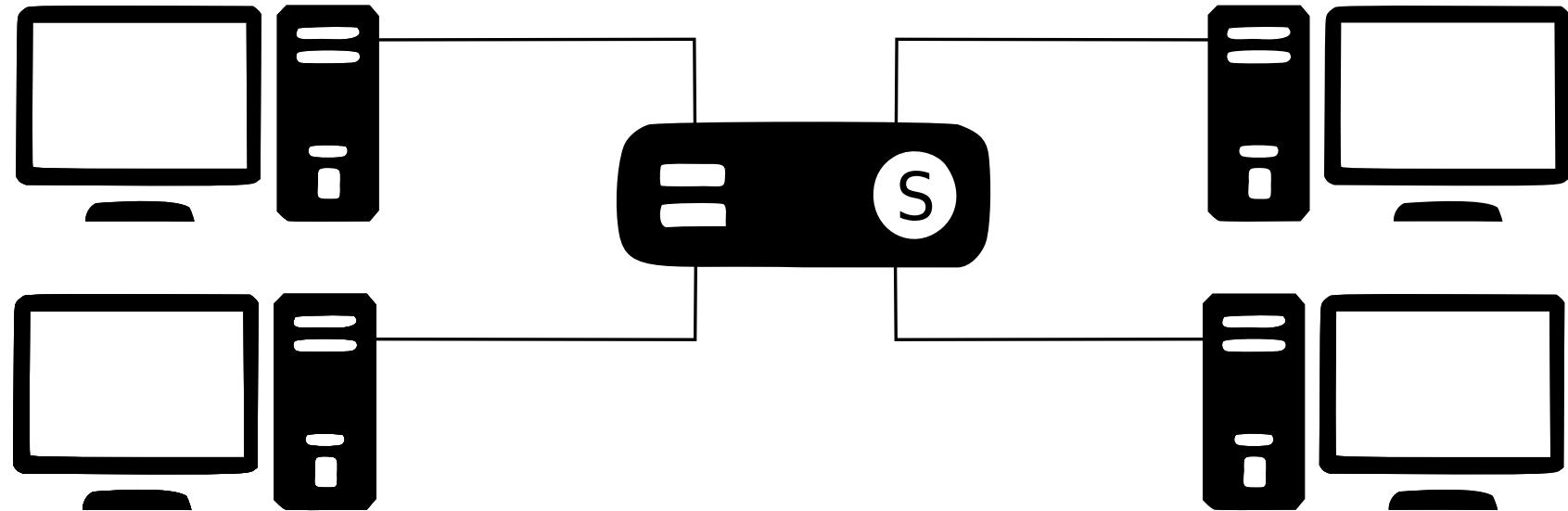
# Računalne mreže



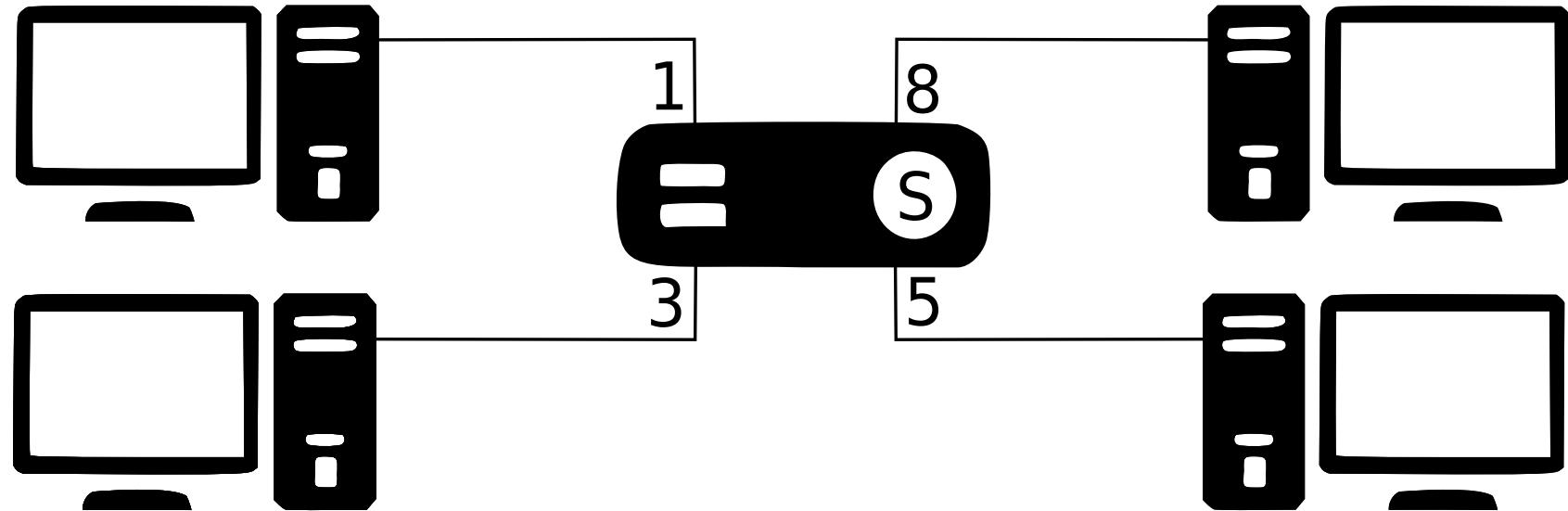
# Računalne mreže



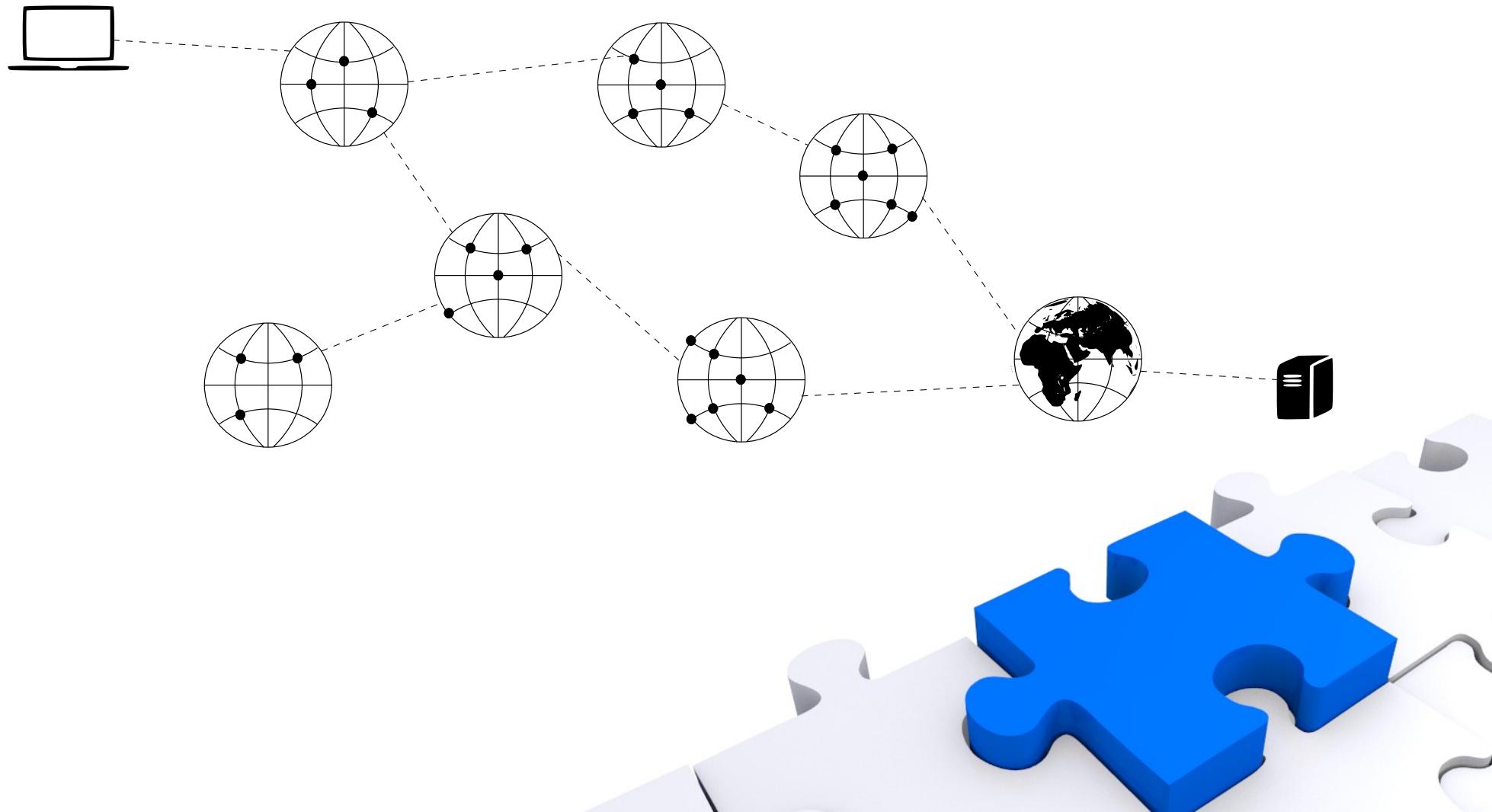
# Računalne mreže



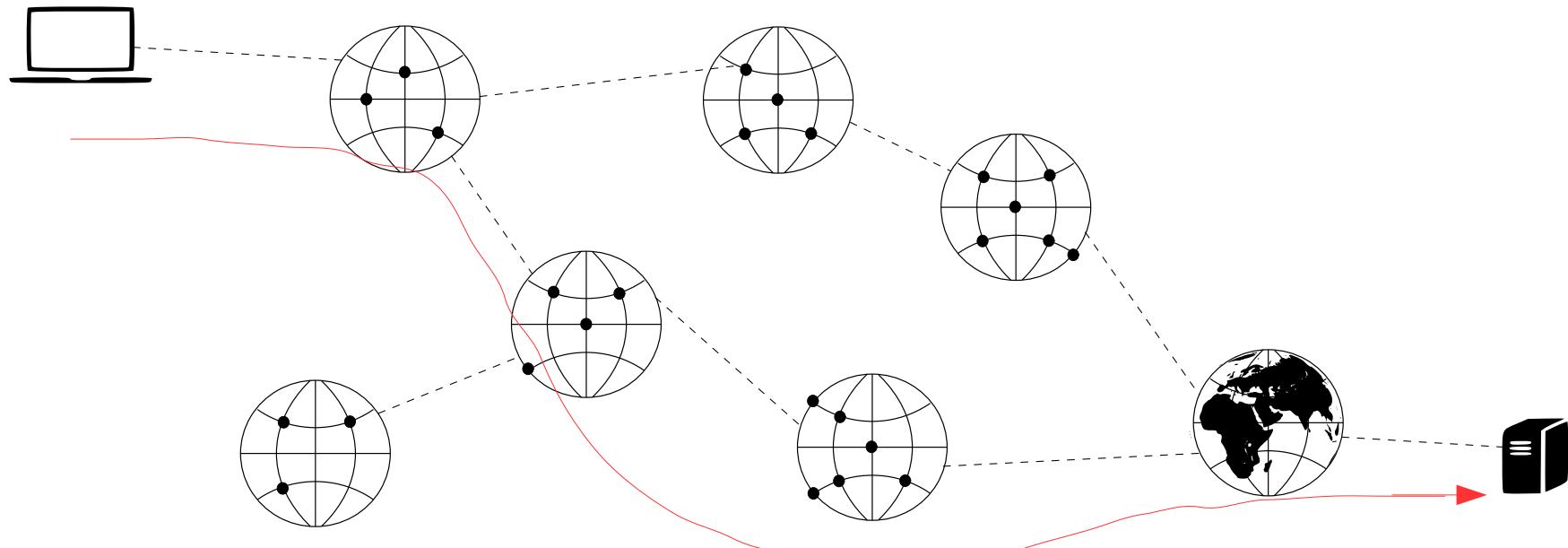
# Računalne mreže



# Računalne mreže



# Računalne mreže



# Računalne mreže

- MAC (eng. Media Access Control)
- IP (eng. Internet Protocol)
- DNS (eng. Domain Name System)



# Računalne mreže

- Osnovne mrežne usluge
  - Pregled sadržaja na poslužiteljima
  - Elektronička pošta
  - Spajanje na udaljeno računalo
  - Utakanje i istakanje datoteka



# Računalne mreže

- Osnovne mrežne usluge
  - www
  - e-mail
  - ssh (telnet)
  - sftp (ftp)



# Računalne mreže

- WWW
  - Sustav raspodijeljenih dokumenata međusobno povezanih
- Standardi
  - HTML (Hyper Text Markup Language)
    - Za pisanje hipertekstualnih dokumenta
  - URL (Uniform Resource Locator)
    - Za adresiranje hipertekstualnih dokumenata
  - HTTP (Hyper Text Transport Protocol)
    - Za pristup i prihvat hipertekstualnih dokumenata
  - CGI (Common Gateway Interface)
    - Za pisanje interaktivnih programa



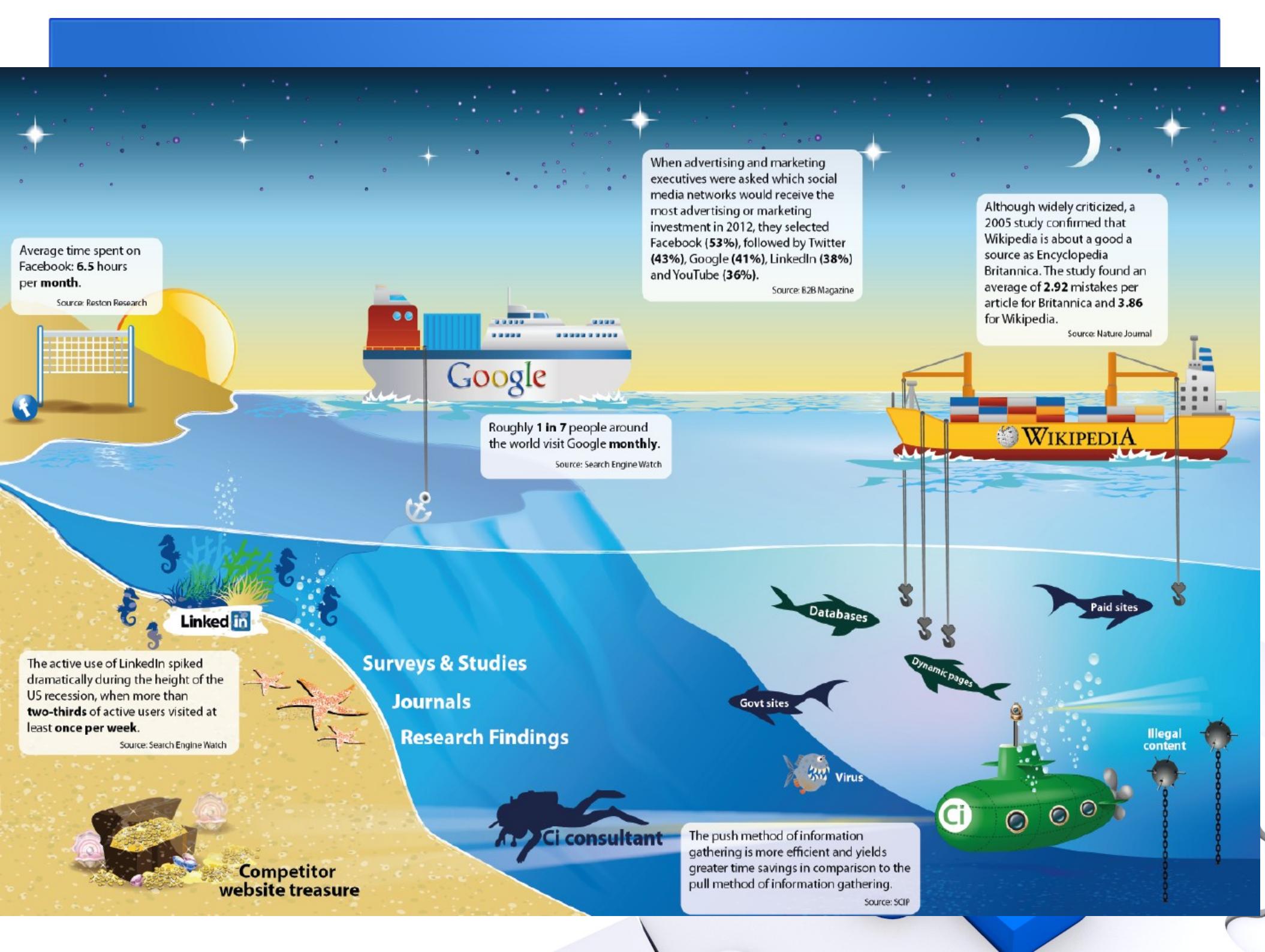
# Računalne mreže

- Pretraživači WWW-a
  - Google
  - Yahoo
  - Duckduckgo
  - ...
- Organizirano pretraživanje i automatsko indeksiranje svih dostupnih hipertekstualnih dokumenata



# Računalne mreže





# EXPLORING THE DEPTHS OF THE DEEP WEB

Eighty-five percent of Web users use search engines to find needed information, but nearly as high a percentage cite the inability to find desired information as one of their biggest frustrations.<sup>[2]</sup>

85%

96%

4%

0.03%

Internet searchers are searching one in 3,000 of the pages available to them today. <sup>[1]</sup>

## SURFACE WEB

*Linked content search engine crawlers can find; Content submitted to search engines*

19 TB  
of content<sup>[3]</sup>

1B unique documents<sup>[3]</sup>

7500+ TB  
of content<sup>[3]</sup>

550B unique documents<sup>[3]</sup>

## DEEP WEB

AKA 'invisible web'

*Dynamic content ; Password protected or unlinked content; Form-controlled entry restricted pages; Geo-tagged pages; Scripted Content; Non-HTML/text content; Pages updated or changed ahead of search engine indexing*

Largest growing category  
of new information on  
the Internet<sup>[3]</sup>

400-550X more  
public information  
than the Surface Web<sup>[3]</sup>

Total quality 1000 – 2000X  
greater than the quality of  
the Surface Web<sup>[3]</sup>

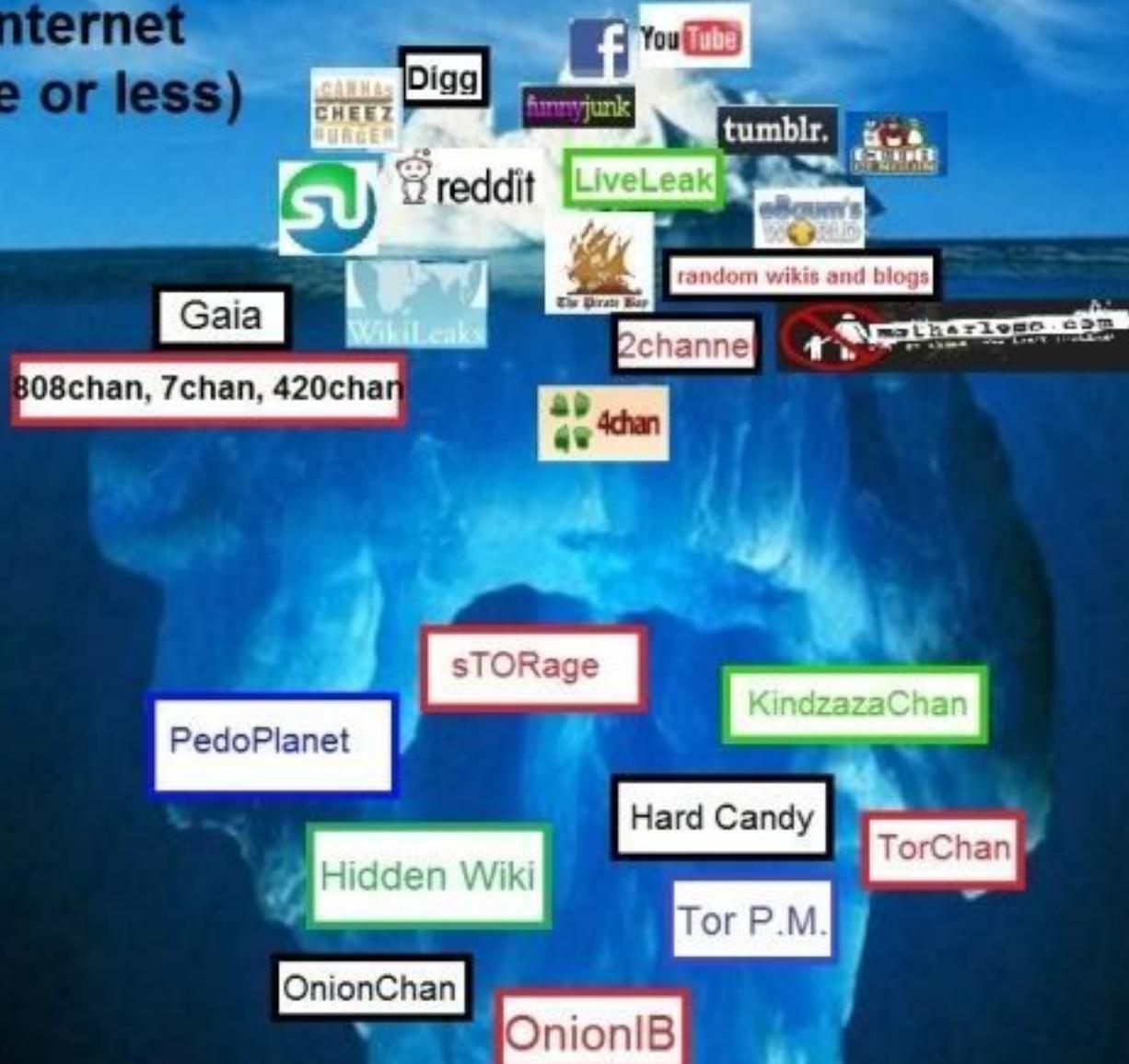
Traditional search tools are  
III-equipped to navigate  
The Deep Web. Serious  
information seekers are  
turning to semantic search  
technologies to surface  
answers in the Deep Web.

[1] NEC Research Institute study, published in Nature

[2] Tenth edition of GVU's (graphics, visualization and usability) WWW User Survey

[3] Bergman, K. T. (2001). The deep web: surfacing hidden value. The Journal of Electronic Publishing <http://dx.doi.org/10.3998/393645.1.0007.104>

# The Internet (more or less)



You can turn a computer on. Yay.

You must be really bored.

Either use a proxy, or say hi to the FBI.

# Računalne mreže

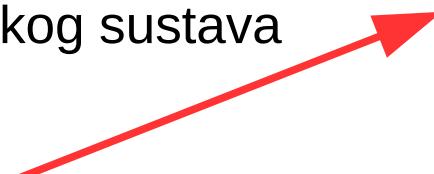
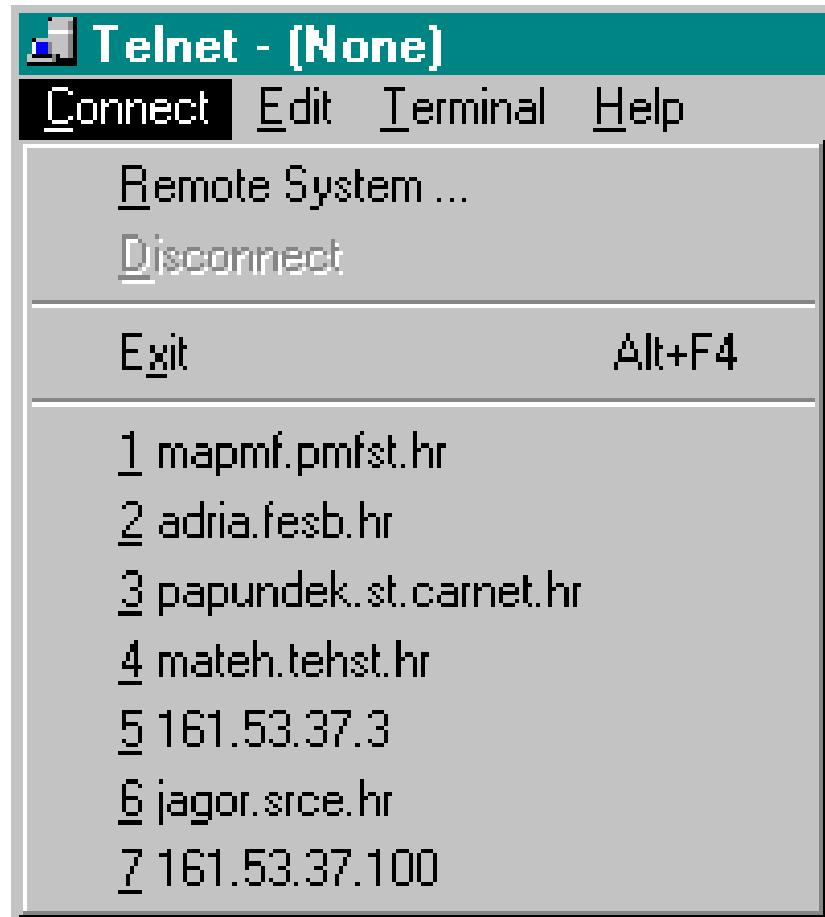
- E-mail
  - omogućava razmjenu poruka korisnika Interneta
  - Korisnici se međusobno poznaju nadimkom pri tom nazivu računala (adresi)
  - sindikat@izor.hr



# Računalne mreže

- Telnet

- osnovni protokol za prijavljivanje rada na udaljenom računalu u okviru računalne mreže
- omogućava da se sa računala na kojem radite povežete na neko drugo računalo i koristite njegove usluge
- U takvoj vezi računalo s kojeg se povezujete postaje terminal udaljenog računala
- Izgled Telnet prozora u okruženju Windows operacijskog sustava





Institut za oceanografiju i ribarstvo

S P L I T - C R O A T I A

---

hostname = jadran.izor.hr  
URL: http://www.izor.hr  
e-mail: office@izor.hr

---

jadran login: dadic

Password:

Last login: Tue Jan 2 12:58:29 2007 from pc-dadic.izor.hr on pts/1

Linux jadran 2.4.32-grsec #1 SMP Thu Feb 23 13:47:41 CET 2006 i686 GNU/Linux

This is a private computer facility. Access for any reason must be specifically authorized by the owner. Unless you are so authorized, your continued access and any other use may expose you to criminal and/or civil proceedings. Any and all monitoring of user activity may take place on this system by the management.

You have mail.

MANPATH: Undefined variable.

jadran>

# Računalne mreže

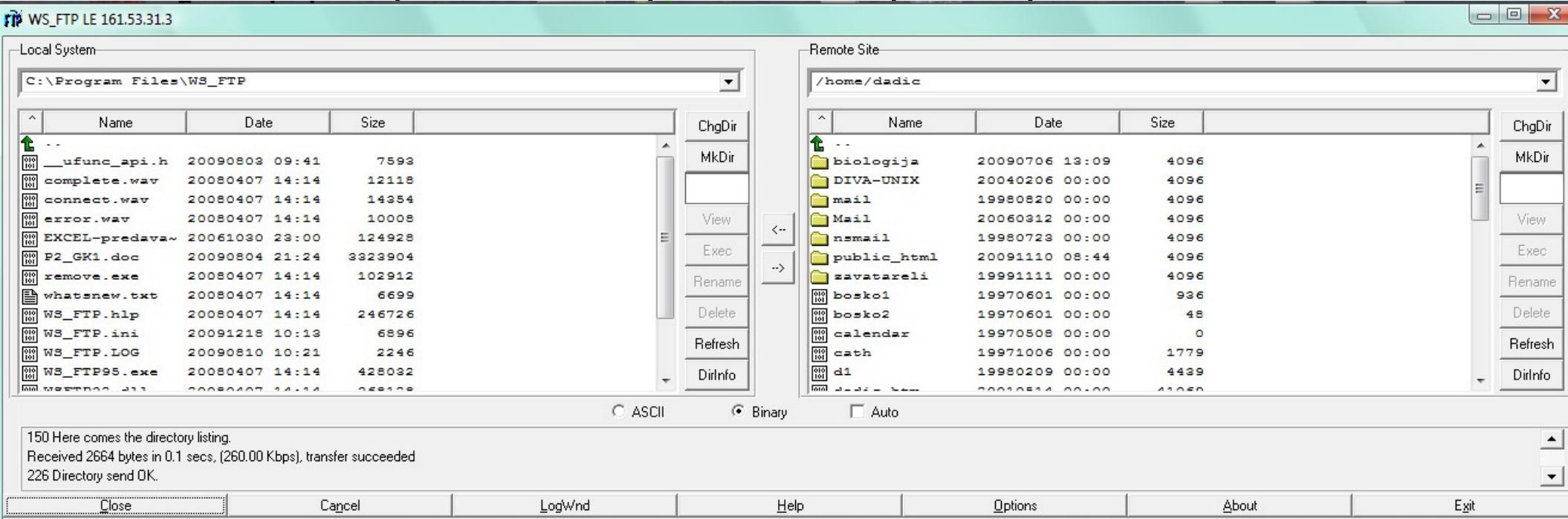
- FTP
  - omogućava prenošenje datoteka između dva računala povezana na Internet
  - Anonimno pristupanje datotekama
    - anonymous FTP (user: anonymous)
- Izgled grafičkog sučelja jednog od ftp programa...



# Računalne mreže

- **FTP**

- omogućava prenošenje datoteka između dva računala povezana na Internet
- Anonimno pristupanje datotekama
  - anonymous FTP (user: anonymous)



# Računalne mreže

ime.prezime@izor.hr

